

8/1958 Sb.

Vyhláška o Smlouvě mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou o úpravě režimu na státních hranicích se Závěrečným protokolem

Účinný od:	10.02.58	Částka:	2/1958 Sb.
Zrušen dnem:	dosud platí	Vydaná dne:	28.03.58
Druh:	Mezinárodní smlouva		
Autoři předpisu:	Ministr zahraničních věcí		
Derogace:			Předpis zveřejněn ve Sbírce zákonů

8/1958

**Vyhláška ministra zahraničních věcí
ze dne 3. března 1958**

o Smlouvě mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou
o úpravě režimu na státních hranicích se Závěrečným protokolem.

Dne 13. října 1956 byla v Praze sjednána Smlouva mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou o úpravě režimu na státních hranicích se Závěrečným protokolem.

Národní shromáždění projevilo se Smlouvou se Závěrečným protokolem souhlas dne 5. července 1957 a prezident republiky ji ratifikoval dne 19. prosince 1957. Ratifikační listiny byly vyměněny v Budapešti dne 10. února 1958.

Podle svého článku 27 odst. 1 Smlouva se Závěrečným protokolem nabyla účinnosti dnem 10. února 1958.

České znění Smlouvy se Závěrečným protokolem se vyhláší v Příloze Sbírky zákonů ¹⁾.

David v. r.

Příloha vyhlášky ministra zahraničních věcí č. [8/1958 Sb.](#)

**SMLOUVA
mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou
o úpravě režimu na státních hranicích**

Československá republika a Maďarská lidová republika přejíce si náležitě upravit pořádek na hranicích mezi oběma spřátelenými státy, rozhodly se o tom sjednati smlouvu.

Za tím účelem jmenovaly své zmocněnce, kteří si vyměnili plné moci, jež byly shledány v dobré a náležité formě, a dohodli se takto:

**H L A V A I
ČÁRA STÁTNÍCH HRANIC A UDRŽOVÁNÍ HRANIČNÍCH ZNAKŮ
Č l á n e k 1**

1. Státní hranice mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou stanoví čl. 1 odst. 4 písm. b) a c) mírové smlouvy uzavřené v Paříži dne 10. února 1947, závěrečný protokol o pracích Rozhraničovací komise, utvořené ze zástupců československé a maďarské vlády ve smyslu č. 1 odst. 4 písm. d) Pařížské mírové smlouvy, podepsané v Bratislavě dne 22. prosince 1947 a závěrečný protokol o jednáních vedených mezi delegací vlády Československé republiky a delegací ministerské rady Maďarské lidové republiky o úpravě drobnějších poruch československo-maďarských státních hranic, podepsaný v Bratislavě dne 6. června 1952.

2. Čára státních hranic se v této Smlouvě označuje v dalším slovy "hraniční čára". Hraniční čára, vyznačená v mezinárodních smlouvách, uvedených v článku 1, tvoří hranice na povrchu země i pod zemí.

Č l á n e k 2

1. Na suchém úseku probíhá hraniční čára zpravidla čarou přímou od jednoho po druhý hraniční znak.

2. Na suchém úseku, kde hraniční čára sleduje čáru některého terénního tvaru nebo předmětu (strž, příkop, rokle, cesta apod.), probíhá hraniční čára zpravidla středem tohoto terénního tvaru nebo

předmětu čarou přímou, lomenou nebo křivou.

3. Na vodním úseku probíhá hraniční čára středem koryta nesplavných řek, kanálů nebo potoků, u splavných řek pak sleduje střední čáru hlavního plavebního koryta za nízké plavební hladiny.

4. Podrobný průběh hraniční čáry je stanoven v hraničních technických dokumentech.

Č l á n e k 3

1. Na vodním úseku se hraniční čára přizpůsobuje změnám střední čáry koryta řek, potoků nebo kanálů anebo hlavního plavebního koryta splavných řek, které vznikly přirozenou cestou. Jiným změnám polohy hraničního toku se hraniční čára přizpůsobí jen v tom případě, když o tom strany uzavřou zvláštní dohodu.

2. Při místním stanovení hraniční čáry, jdoucí středem nesplavných řek, potoků nebo kanálů, není třeba přihlížet k zátokám a ramenům. Za střed těchto řek, potoků a kanálů se považuje čára, která je stejně vzdálená od vyrovnané čáry obou břehů. Nelze-li přesně stanovit uvedenou čáru břehu, považuje se za střed hraničního toku, uvedeného v tomto odstavci, střední čára hladiny za nízkého vodního toku.

3. Vznik změn, uvedených v odstavci 1, zjišťují společně příslušné technické orgány obou stran.

4. Kdyby došlo přirozenou cestou ke změně polohy koryta, která by měla za následek změnu státní příslušnosti pozemků, staveb, technických nebo jiných zařízení, hraniční čára se nezmění a probíhá nadále korytem, jímž probíhala před touto změnou. Nedojde-li mezi stranami k dohodě o přeložení hraniční čáry do nového koryta, uvede se voda společným nákladem znovu do původního koryta, jestliže o to jedna ze stran požádá do jednoho roku od vzniku změny. Do té doby přísluší oběma stranám dosavadní právo na užívání vody z nového řečiště. Způsob výkonu tohoto práva určí neprodleně příslušné pohraniční orgány.

5. Nedojde-li mezi stranami ke zvláštnímu ujednání o přeložení hraniční čáry do nového koryta a nebude-li voda znovu uvedena do původního koryta, Smíšená komise stanoví dosavadní hraniční čáru a vyznačí ji též v hraničních technických dokumentech. Při tom lze vyrovnat hraniční čáru, sledující dříve lomenou nebo křivou čáru řeky, potoka nebo kanálu.

6. Změny v průběhu hraniční čáry, uvedené v odstavci 1, nezpůsobí změnu státní příslušnosti ostrovů, které jsou v hraničních řekách, leč že by se strany dohodly jinak.

Č l á n e k 4

1. Průběh hraniční čáry v terénu se vyznačí těmito hraničními znaky:

- a) na styčném bodě hranic Československa - Maďarska - Rakouska trojbokou pyramidou ze žuly, na styčném bodě Československa - Maďarska - Svazu sovětských socialistických republik, který je v korytě řeky Tisy - třemi železobetonovými sloupy;
- b) na bodech vymezujících jednotlivé hraniční úseky - úsekovými hraničními mezníky;
- c) na bodech hraniční čáry uvnitř hraničních úseků podle důležitosti bodu hraniční čáry - hlavními mezilehlými nebo doplňkovými hraničními mezníky nebo dřevěnými sloupy umístěnými přímo v hraniční čáře;
- d) na hraničních tocích, cestách a příkopech - hraničními mezníky hlavními, mezilehlými nebo doplňkovými, osazenými na počátku a na konci zdvojeně (patrovitě) a v dalším průběhu střídavě po obou březích hraničních toků, po okrajích cest a příkopů.

2. Popis hraničních znaků a jejich polohu vzhledem k hraniční čáře určují hraniční technické dokumenty.

Č l á n e k 5

1. Udržovat a obnovovat hraniční znaky

- a) osazené zdvojeně nebo střídavě podél hraničních toků, cest a příkopů bude strana, na jejímž území se nacházejí;
- b) osazené přímo v hraniční čáře bude Československá republika v hraničních úsecích IV, VI, VII, VIII, IX a X;

Maďarská lidová republika v hraničních úsecích I, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVII a XIX.

2. Trigonometrické a polygonové značky, umístěné v hraniční čáře, udržují strany podle ustanovení odstavce 1 písm. b). Trigonometrické a polygonové značky, umístěné mimo hraniční čáru a vyznačené v hraničních technických dokumentech, jakož i nivelační, hydrografické profilové a kilometrové značky, umístěné podél hraničních toků, udržuje strana, na jejímž území se nacházejí.

3. Značky, uvedené v odstavci 2, mohou orgány, které provádějí měřičské a hydrotechnické práce,

kdokoliv používat pro své účely. O provádění zaměřování je třeba včas vyrozumět příslušný technický úřad druhé strany, který je povinen o tom ihned uvědomit příslušný pohraniční orgán.

Článek 6

Strany se zavazují, že

- a) budou udržovat hraniční znaky tak, aby odpovídaly údajům uvedeným v hraničních technických dokumentech;
- b) očistí podél hraniční čáry, podél okrajů hraničních cest, příkopů apod. a kolem hraničních znaků ležících mimo hraniční čáru jednometrový pruh od rostlin tak, aby průběh hraniční čáry byl v terénu zřetelný; v lese a v sadech se jednometrový pruh rozumí po větve stromů;
- c) v hraničním pruhu se nepovolí žádná stavba nebo zařízení, vyjma těch, jež slouží k střežení státních hranic nebo o nichž se obě strany dohodnou;
- d) příslušné úřady obou stran se vzájemně vyrozumí o době zahájení a místě čištění hraničních pruhů aspoň 10 dní předem.

Článek 7

1. Příslušné úřady každé strany kontrolují hraniční znaky a hraniční pruhy samostatně. Kromě toho příslušné úřady obou stran vykonají každý rok kontrolní prohlídku společně.
2. Společná kontrolní prohlídka se vykoná v červnu každého roku. Přesnou dobu zahájení prohlídky stanoví příslušné úřady obou stran vzájemnou dohodou.
3. Bude-li mít příslušné úřady jedné strany na to, že je třeba vykonat v témže roce další společnou kontrolní prohlídku, požádá o to příslušný úřad druhé strany, který nemůže zmařit provedení prohlídky. Může však navrhnout jinou dobu prohlídky. K prohlídce musí dojít do 10 dnů od doručení původního návrhu.
4. Opravovat nebo doplňovat hraniční technické dokumenty lze pouze po dohodě mezi oběma stranami. Listiny o opravě a doplnění se připojí k hraničním technickým dokumentům.
5. O ujednání, k němuž dojde při společné kontrolní prohlídce, sepíší zástupci příslušných úřadů obou stran v jazyku českém nebo slovenském a v maďarském protokoly ve dvou vyhotoveních. Obě znění jsou stejně platná.

Článek 8

1. Jestliže dojde k zničení, přemístění, odcizení, vyvrácení nebo k poškození hraničních znaků, provede jejich obnovu nebo opravu příslušný úřad strany, která má o znak pečovat, jak stanoví článek 5 odst. 1. O zahájení těchto prací jsou povinny příslušné úřady strany uvědomit příslušné úřady druhé strany aspoň 20 dní předem.
2. Při obnově hraničních znaků se má dbát o to, aby byl umístěn na původní místo. Je nutno přitom vycházet z hraničního technického dokumentu a přezkoumat měřením na místě polohu hraničního znaku. Nové hraniční znaky mají odpovídat vzorům uvedeným v hraničním technickém dokumentu.
3. Hraniční znaky, které byly zničeny povodní nebo návalem ledů, lze přemístit na takové místo, kde nebudou ohroženy.
4. Obnovu nebo přemístění hraničních znaků je možno provést jen se souhlasem příslušných úřadů obou stran a za přítomnosti jejich zástupců. Zástupci příslušných úřadů obou stran sepíší o obnově nebo přemístění hraničního znaku souhlasné protokoly v jazyku českém nebo slovenském a maďarském ve dvou vyhotoveních a připojí k nim situační náčrt o případné změně polohy hraničního znaku. Hraniční technické dokumenty se opraví podle situačního náčrtu.
5. Odstranění závady hraničního znaku, které nevyžaduje použití hraničního technického dokumentu (hraniční znaky uvolněné, nakloněné, otlučené apod.), mohou provést příslušné úřady strany povinné k tomu podle čl. 5 odst. 1 bez účasti zástupců příslušných úřadů druhé strany. Je však třeba předem o tom vyrozumět pohraniční orgán druhé strany.
6. Strany učiní potřebná opatření, aby hraniční znaky nebyly poškozovány a budou stíhat osoby, které zaviniily odcizení, zničení, přemístění, vyvrácení nebo poškození hraničních znaků. Výdaje na obnovu hraničních znaků v takových případech hradí stran, na jejímž území bydlí viník. Jestliže nelze zjistit, kdo byl viníkem, nebo jestliže zničení, vyvrácení nebo poškození znaků je důsledkem přírodních vlivů, hradí výdaje strana povinná znaky udržovat podle čl. 5 odst. 1.

H L A V A I I HRANIČNÍ VODY A CESTY Článek 9

1. Za hraniční vodu se považuje řeka, potok nebo kanál, kterými prochází hraniční čára.
2. Strany učiní nutná opatření, aby osoby bydlící na jejich území zachovávaly při používání hraničních vod ustanovení této Smlouvy a respektovaly právé a zájmy druhé strany.

Článek 10

1. Na hraničních vodách se mohou plavit lodi obou stran v kteroukoli dobu nerušeně v plné šíři hlavního plavebního koryta.
2. Služební plavidla obou stran se mohou plavit v kteroukoli dobu v plné šíři hraničních vod.
3. Jiná plavidla obou stran (čluny, motorové čluny, plachetnice atd.) se mohou plavit v hraničních vodách pouze po hraniční čáru a jedině ve dne.
4. Plavidla obou stran, plavící se v hraničních vodách, musí zachovávat plavební předpisy, vydané v dohodě obou stran.

Článek 11

1. Plavidla stran mohou přistát na březích druhé strany pouze v nebezpečí (vichřice, poškození apod.). Osoba odpovědná za plavidla je povinna zpravit o přistání příslušné pohraniční a celní orgány druhé strany, které jí poskytnout náležitou pomoc.
2. Přistávání plavidel na mezinárodních vodních cestách se řídí zvláštními předpisy.

Článek 12

Plavidla obou stran, plavící se v hraničních vodách, musí být opatřena příslušnými znaky podle platných právních předpisů. O způsobech označení plavidel se příslušné úřady obou stran vzájemně vyrozumí.

Článek 13

1. Strany se postarají o náležité udržování břehů hraničních toků. Učiní též všechna opatření, aby zabránily úmyslnému poškozování břehů hraničních toků.
2. Podoba koryt hraničních toků musí být udržována co možná bez změny. Příslušné úřady obou stran učiní proto potřebná opatření k odstranění překážek, které mohou způsobit změnu koryta hraničních toků nebo které ztěžují přirozený odtok vod, chod ledů a splavenin.
3. Aby se zabránilo změnám polohy koryta hraničních toků, musí být jejich břehy zpevněny na místech, kde to příslušné úřady stran společně uznají za nutné.
4. Při změně polohy koryta hraničních toků, vzniklé činností vody, strany koryto společně opraví, uznají-li to za nutné.
5. Společné práce podle tohoto článku se provádějí podle Dohody mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou o úpravě technických a hospodářských otázek hraničních toků ze dne 16. dubna 1954.
6. Strana, která poruší závazky stanovené v tomto článku, je povinna nahradit druhé straně škodu, která jí z toho vznikla.

Článek 14

Přirozený odtok hraničních vod na zaplavovaném území je možno změnit nebo ztížit zřízením vodních nebo pobřežních zařízení nebo staveb anebo jinými pracemi jen v případě, že se strany na tom dohodnou.

Článek 15

1. Koryta hraničních toků je třeba čistit na těch úsecích, které příslušné úřady stran společně určí.
2. Při čistění koryt hraničních toků je nutno vybrané hmoty rozložit na takovou vzdálenost, aby nemohlo dojít k drobení břehu, ucpání koryta ani ke snížení odtoku vody.

Článek 16

1. Obě strany mohou nerušeně plavit dříví po celé délce hraničních vod, včetně úseků, kde oba břehy patří k území druhé strany.
2. Příslušné úřady stran stanoví dobu a pořadí spouštění dříví na vodu a jeho plavení, o čemž se vzájemně vyrozumí aspoň dva měsíce předem; zahájení plavení si oznámí aspoň 5 dní předem.

Článek 17

1. V zájmu zabezpečení plavení dříví příslušné úřady obou stran mohou dát na podkladě vzájemného ujednání souhlas k tomu, aby mohli vystoupit dělníci na břeh druhé strany a zařizovat přechodná opatření k plavení, ke spouštění na vodu nebo k očištění břehů od plaveného dříví.
2. O době a místě vystoupení dělníků na břeh druhé strany k provedení prací podle odstavce 1 se zástupce příslušných úřadů obou stran dohodnou aspoň 5 dnů předem.
3. Osoby, plavící dříví a dříví plavené na hraničních tocích podléhají celní kontrole.

Článek 18

1. Každé plavené dříví se zvláštním způsobem označí. Příslušné úřady obou stran stanoví proto na základě vzájemného ujednání vzory označení a vzájemně si je vymění.
2. Jestliže se stahuje kůra plaveného dříví, nesmí se dostat do koryt hraničních toků.

Článek 19

1. Obě strany budou udržovat na hraničních vodách dosavadních vodní stavby a zařízení (hráze, jezy apod.). Odstranit tyto stavby nebo tato zařízení anebo provést jejich přestavbu, které by měly za následek změnu koryta nebo vodní hladiny na území druhé strany, lze jen se souhlasem obou stran.
2. Na hraničních vodách lze zřizovat nové mosty, přívozy, hráze, jezy, stavidla, břehové úpravy a jiná hydrotechnická zařízení pouze na základě dohody obou stran.

Článek 20

1. Mosty vedoucí přes hraniční toky, příkopy apod., udržují obě strany společně. Způsob udržování upravují zvláštní ujednání. Náklady udržování mostů hradí strany na polovinu, pokud zvláštní ujednání nestanovila nebo nestanoví jinak.
2. Příslušné úřady každé ze stran mohou vykonávat technickou prohlídku i na části hraničního mostu, která leží na území druhé strany, za přítomnosti zástupců příslušných úřadů druhé strany. O zamýšlené prohlídce jsou příslušné úřady strany povinny uvědomit příslušné úřady druhé strany aspoň 48 hodin předem.
3. Provozní řád na mostech upravují příslušné úřady stran společnou dohodou.

Článek 21

1. Strany budou pečovat o udržování odborného stavu silnic a vodních cest vedoucích přes státní hranice. Strany jsou povinny provádět jejich opravu až po hraniční čáru svým nákladem.
2. V místech, kde hraniční čára protíná železniční tratě, silnice nebo řeky, zřídí každá strana na svém území přiměřená označení státních hranic nebo závory.

H L A V A I I I

RYBOLOV, MYSLIVOST A LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Článek 22

1. Provádět rybolov v hraničních vodách je dovoleno až k hraniční čáře, pokud se strany nedohodnou jinak.
2. Při rybolovu v hraničních vodách je zakázáno
  - a) používat výbušin, jedů a omamných prostředků, jež mají za následek hromadné uhynutí nebo poškození stavu ryb,
  - b) provádět rybolov v noci, s výjimkou řeky Dunaje.
3. O době a místě ročního rybolovu na Dunaji se příslušné pohraniční orgány obou stran předem vyrozumí.
4. Úprava ochrany a chovu ryb v hraničních vodách, zákaz lovení ryb některého druhu, stanovení doby hájení ryb a úprava jiných otázek, které souvisí s rybolovem, je vyhrazeno zvláštnímu ujednání stran.
5. Osoby provozující rybolov podléhají celní kontrole. Úlovek rybářů v hraničních vodách je osvobozen od cla a dávek.

Článek 23

1. Příslušné úřady obou stran se postarají, aby v blízkosti hraniční čáry byly zachovávány předpisy o myslivosti, platné na jejich území. Budou dbát zejména o to, aby za lovu nebylo stříleno přes státní

hranice a aby zvěř nebyla pronásledována přes státní hranice.

2. Podrobnosti o ochraně zvěře a o sjednocení doby zákazu lovu na jednotlivých úsecích státních hranic upravují zvláštní ujednání stran.

Č l á n e k 2 4

1. Strany zajistí, aby provoz lesního hospodářství podél hraniční čáry nezpůsobil škody lesnímu hospodářství druhé strany a aby nevznikla překážka odtoku velkých vod.

2. Vypukne-li poblíž hraničních čar lesní požár, příslušné úřady strany, na jejímž území požár vznikl, jsou povinny učinit podle možnosti všechna opatření k jeho uhašení a k zamezení jeho rozšíření přes státní hranice.

3. Je-li nebezpečí, že by se požár mohl rozšířit přes státní hranice, strana, z jejíhož území nebezpečí hrozí, je povinna ihned upozornit druhou stranu, aby mohla učinit opatření proti šíření požáru přes státní hranice.

4. Padne-li vlivem přírodních živlů anebo za kácení lesa strom přes hraniční čáru, příslušné úřady strany učiní opatření, aby vlastník stromu mohl jej rozřezat a odvézt nejkratší cestou na své území. Převážené dříví je osvobozeno od cla a dávek.

H L A V A V I ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ Č l á n e k 2 5

Jakmile tato Smlouva nabude účinnosti, pozbývá platnosti technický návod na vykonávání udržovacích prací na státních hranicích československo-maďarských, podepsaný v Bratislavě dne 9. března 1949.

Č l á n e k 2 6

Ustanovení Dohody mezi Československou republikou a Maďarskou lidovou republikou o úpravě technických a hospodářských otázek hraničních toků, podepsané v Praze dne 16. dubna 1954, jakož i platná úprava vodohospodářských otázek řeky Slané, zůstávají nedotčena.

Č l á n e k 2 7

Tato Smlouva bude ratifikována. Ratifikační listiny budou vyměněny v nejkratší době v Budapešti. Smlouva nabude účinnosti dnem výměny ratifikačních listin.

Tato Smlouva platí po dobu pěti let a prodlužuje se vždy na dobu dalších pěti let, pokud některá ze smluvních stran Smlouvu šest měsíců před uplynutím probíhajícího období pěti let nevypoví.

Č l á n e k 2 8

Tato Smlouva byla sepsána v Praze dne 13. října 1956 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém a maďarském, při čemž obě znění mají stejnou platnost.

Na důkaz toho zmocněnci tuto Smlouvu podepsali a opatřili svými pečeti.

**Za
Československou republikou:
generálmajor Hlavačka v. r.
Za
Maďarskou lidovou republikou:
Gábri Mihály v. r.**

ZÁVĚREČNÝ PROTOKOL

Zmocněnci Československé republiky a Maďarské lidové republiky dohodli se při podpisu Smlouvy o úpravě režimu na státních hranicích takto:

I K článku 1 Smlouvy

Hraniční dokumenty o vytyčení hraniční čáry jsou:

1. závěrečný protokol Komise pro úpravu hranic, vytvořené na základě čl. 1 odst. 4 písm. d) Pařížské mírové smlouvy, jeho přílohy č. 1 a č. 2 a k nim připojený dodatečný protokol č. 1;

2. hraniční technické dokumenty

- a) svazek podrobného popisu československo-maďarských státních hranic,
- b) dílčí mapy státní hraniční čáry mezi Československem a Maďarskem v měřítku 1:2.800 a 1:5.000,
- c) polní náčrty.

II
K článku 3 Smlouvy

1. Zprávy, kterými se strany uvědomují o změně středu hraničních toků, není třeba připojovat k hraničním technickým dokumentům.
2. Při změně územní příslušnosti ostrovů nebo při hraničních demarkaci hraničních vod se listiny, které o tom vystaví Smíšená komise, připojí k hraničním technickým dokumentům.

III
K článku 4 Smlouvy

Označovat hraniční čáru způsobem, kterého dosud nebylo použito k vytyčování státních hranic, jakož i vyměnit dosavadní hraniční znaky za hraniční znaky jiného typu, lze jen na základě zvláštního ujednání stran.

IV
K článku 10, 11, 12 a 13 Smlouvy

Předpisy o Dunaji jako mezinárodní vodní cestě obsahuje Úmluva o režimu plavby na Dunaji, podepsaná v Bělehradě dne 18. srpna 1948.

V
K článku 13, 15, 19 a 20 Smlouvy

Bude-li potřeba dopravit za společných prací technické potřeby a materiál na území strany druhé, lze jej přepravovat přes státní hranice za clení kontroly bez cel a poplatků. Pracovní stroje (traktory, scrapery atd.) třeba při překročení státních hranic zaznamenat bez složení jistoty za clo.

VI
K článku 17 Smlouvy

Dělníci přecházející na území strany druhé nesmí si vzít s sebou nic jiného než pracovní a dopravní prostředky, potraviny, nápoje a kuřivo nutné na dobu prací. Dočasné celní osvobození vozidel se řídí platnými předpisy a dohodami.

VII
K článku 20 Smlouvy

Zůstává v platnosti zápis o jednání mezi delegacemi Československé republiky a Maďarské lidové republiky o otázkách rekonstrukce, udržování a odstranění maďarsko-československých pohraničních mostů ze dne 6. prosince 1952.

Udržování a obnovu železničních mostů a jiných železničních objektů, protínajících hraniční čáru, upravují zvláštní ujednání stran.

VIII

Kde Smlouva mluví o osvobození předmětů a materiálu od cla a dávek, nepodléhají předměty a materiál ani případným hospodářským, dovozním nebo vývozním zákazům a omezením.

IX

Platby, které je třeba provádět podle této Smlouvy, se poukáží podle ustanovení platební dohody mezi stranami platné v době provádění platby.

Tento Závěrečný protokol tvoří integrující část současně podepsané Smlouvy.

Za Československou republiku:
generálmajor Hlavačka v. r.
Za Maďarskou lidovou republiku:
Gábri Mihály v. r.

Poznámky pod čarou:

- 1) Na straně 15.